VK 26.2.2018

Eduskunnan ympäristövaliokunta

Mannerheimintie 30
00102 Eduskunta

Sähköposti: ymv@eduskunta.fi

ASIA: E 5/2018 vp Valtioneuvoston selvitys: Kiertotalouspaketti 2018

1. Johdanto

Muoviteollisuus ry on Suomessa muovituotteita valmistavaa ja kierrättävää teollisuutta laajasti edustava järjestö. Kaikkiaan muovituotteita ja muoveja valmistaa Suomessa noin 560 yritystä, joissa työskentelee 12 000 ihmistä. Alamme yritykset edustavat pääosin pk-sektoria, joka osallistuu työllään ja liiketoiminnaltaan yhteiskunnan ympäristöllisen, taloudellisen sekä sosiaalisen kestävyyden ylläpitoon. Muoveja käytetään myös hyvin laajasti muilla toimialoilla, kuten metalli- ja puunjalostusteollisuudessa.

Muovien kierrätys, uudelleen käytettävät muovituotteet sekä jatkuva materiaalien ynnä muovituotteiden kehitys ovat pitkään olleet oman alamme kotimaista tekemistä ja ydinosaamista. Perustimme Suomeen vuonna 1992 yhden Euroopan ensimmäisistä muovien tuottajanvastuuyhtiöistä. Olemme olleet mukana käytännössä kaikissa muovien ympäristökehitystoimissa maassamme: CFC-luopumisessa, uudelleentäytettävien muovipullojen ja kuljetuspakkausten valmistuksessa panttijärjestelmään, kuluttajapakkausten kierrätyksessä ja monessa muussa. Nykyisin monet näistä asioista luetaan kiertotalouteen.

Euroopassa toimiva muoviteollisuus on suhtautunut Euroopan unionissa 16.1.2018 julkaistuun muovistrategiaan linjassa hyvin myönteisesti ja osallistumishalukkuuttaan vahvasti ilmoittaen. Strategian ja vision realisoimiseksi on Euroopan muoviteollisuus tammi-helmikuussa 2018 tarjonnut useampiakin hyvin kattavia yhteisohjelmia toteutukseen. Näistä annamme mieluusti lisää tietoa ja osallistumme Suomessa niiden toteutuksiin.

Myös Unionista ulos annetuissa kiertotalouspaketin lainsäädäntöohjeluonnoksissa vaikuttaa olevan merkittävää ja asiaa edistävää uudistusta odotettavissa. Näitä viimeksi mainittuja kiertotalouspaketin osia voidaan lähemmin kuitenkin arvioida vasta niiden edetessä kohti valmiimpaa. Käsittääksemme kiertotalouspaketin kokonaisuudesta valmistuvat tekstit tulevat annetuiksi jäsenmaiden lainsäädännön pohjiksi vuoden 2018 loppupuoliskolla tai ensi vuoden puolella.

2. Analyysi perusmuistion ja strategian pääkohdista

Laadittu perusmuistio 2018-00025 on arviomme mukaan muutamia strategiakirjauksia poimien toteava. Siihen ei ole kovin vahvana välittynyt strategian kannustavaa yleishenkeä, visiota Euroopan uudeksi muovitaloudeksi: **TURNING CHALLENGES INTO OPPORTUNITIES.**

Perusmuistiossa on mm. sivuutettu melko kevyellä hyvin merkittävässä roolissa oleva strategian osa talousvaikutuksista: **Driving innovation and investment towards circular solutions**. On vain mainittu 100 miljoonan euron tutkimuslisä 2020 mennessä, kun strategiassa kuvataan **8,6–16,6 miljardin euron uusinvestointitarve** EU:ssa muovitavoitteiden saavuttamiseksi. Muovi- ja kiertotalouden asiantuntijoiden arvioiden perusteella ja etenkin Kiinan suljettua jätteiden tuontia EU:sta, on erittäin todennäköistä, että EU-alueelle tulee rakentaa useita lajittelu ja kierrätyslaitoksia, yleisimmin arvioiden 8–20 laitosta/linjaa vuodessa seuraavan 8–10 vuoden aikajaksolla pelkästään jätevolyymien läpiviemiseksi kiertoon. Uudet materiaalivaihtoehdot ja niiden edellyttämät muutokset tai lisäinvestoinnit arvoketjuun tulevat näiden päälle.

Investointi- ja rakentamistarve sekä koko rakennemuutoksen taloudellinen tukitarve jäsenmaissa on sitä luokkaa, että kyseessä on ehdottomasti lainsäädäntötason ehkä isoin tehtävä.

Lainsäädäntötason asioita tulee olemaan myös mm. elintarvikekontaktilainsäädännön, ei pelkästään REACHin, tarkistaminen kierrätyksen ja uudelleen käytön sekä uusien materiaalihyväksyntöjen näkökulmasta.

Strategian kehotusta palkita ja suosia taloudellisesti kierrätysmuovia sisältäviä hankintoja ei löydy PEMUsta. Koko keskeinen tarve lisätä kierrätetyn muovin käyttöä ja käyttökohteita on melko vaisusti meillä esillä.

Oletamme, että PEMUn kirjaus: "*Suomi korostaa mahdollisten korvaavien materiaalien roolia…*", pitää sisällään myös ja oikeastaan ennen kaikkea, uudet uusiutuvat muovien tuotannon raaka-aineet, joissa kotimaiset yritykset Neste ja UPM ovat juuri saaneet kaupallisen pään auki. Tämä linja kuitenkin on toteutuskelpoisin eikä kyseenalaista kierrätystä, tuotteiden kestoa tai muuta nykyistä käytettävyyttä, kuten aivan totaalisen uudet materiaaliratkaisut tekevät.

Näemme, että strategiassa yhtenä selvityskohteena mainittavat **kertakäyttötuotteisiin kohdistuvat ohjaustoimet** voivat käytännössä yhtenäismarkkinoilla toimia ainoastaan ETA-tullialueen kokoisena säätelynä tai sitten tavaran kansalliseen myyntiin kohdistuvana toimena, joista jälkimmäinen toimii huonommin. Tuoterajoituksilla tai materiaalimääräyksillä ei juurikaan korvata joka tapauksessa edessä olevaa kierrätyksen ja jätehuollon kehittämisen tarvetta.

Mikromuovien ja biohajoavuuden osalta strategiassa on paljon hyvää ja toimeenpanokelpoista esitystä, mutta sekä strategiasta että PEMUsta puuttuvat jäteveden ja puhtaan veden käsittelytason tarkistustarve. Olemme Suomessa pyrkineet valistamaan hulevesien ja haja-asutusalueiden jätevesien ja koko vesihuollon rakennus- sekä saneeraustarpeista myös mikromuovit ja muut epäpuhtaudet huomioiden.

3. Yhteenveto

Muovistrategiassa on paljon sellaista, minkä toteuttamisessa Euroopan muoviteollisuus voi ja haluaa olla mukana. Suomessa tämä strategia ja sen haasteet tulee ottaa muovituotevalmistusta ja sen Cleantech -sovelluksiamme edistävänä yhteishankkeena.

Kiitämme mahdollisuudesta saada tulla kuulluiksi tässä elinkeinoamme koskevassa tärkeässä asiassa. Olemme antaneet ja annamme jatkossa erittäin mielellämme asiantuntemuksemme kiertotaloutta edistävän säädösvalmistelun käyttöön. Sama koskee myös kiinteiden (muovi)jätteiden ja roskien käsittelyä sekä muoveihin yleensäkin liittyviä ratkaisuja.

MUOVITEOLLISUUS RY

Vesa Kärhä, toimitusjohtaja